

**TÁRSULÁS
AZ
EURÓPAI UNIÓ
ÉS JORDÁNIA KÖZÖTT**

Társulási Tanács

**Brüsszel, 2022. május 25.
(OR. en)**

**UE-RHJ 3304/22
ADD 1**

FELJEGYZÉS

Tárgy:	MELLÉKLET a következőhöz: AZ EU–Jordánia TÁRSULÁSI TANÁCS HATÁROZATA a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó EU–Jordánia partnerségi prioritásokról
--------	---

EU–Jordánia partnerségi prioritások a 2021–2027 közötti időszakra**BEVEZETÉS**

Az EU és Jordánia közötti partnerség erős. Jordánia az Európai Unió egyik legfontosabb partnere, és az EU nagyra értékeli Jordánia mérséklő szerepét a térségben. A két partner a közöttük lévő szilárd és sokrétű kapcsolat további erősítése érdekében prioritásokat határozott meg, hogy támogassa az EU–Jordánia társulási megállapodás végrehajtását, amely kijelöli a partnerség irányvonalát a 2021–2027 közötti időszakra.

Az EU–Jordánia partnerségi prioritások az európai szomszédságpolitika keretében kitűzött, a béke, a jólét és a stabilitás közös térségére vonatkozó közös célokat tükrözik. Érvényesülnek bennük a szomszédságpolitika fő sajátosságai, tehát a differenciálás és a közös felelősségviselés, ugyanakkor a rugalmasság is, így lehetővé teszik a változó körülményekhez való alkalmazkodást az EU és Jordánia megállapodása alapján. Ezenkívül igazodnak ahhoz a 2020. december 10–11-i európai tanácsi következtetésekben¹ megfogalmazott törekvéshez, miszerint a demokratikus, stabilabb, környezetbarát és virágzóbb déli szomszédságot az EU stratégiai prioritásai közé kell emelni.

A partnerségi prioritásokban megnyilvánulnak annak a földközi-tengeri térségre vonatkozó új, ambiciózus és innovatív programnak a célkitűzései is, amelyet a Bizottság és a főképviselő déli szomszédságról szóló, 2021. február 9-i közös közleménye², majd a déli szomszédsággal megújított partnerségről szóló, 2021. április 16-i tanácsi következtetések³ határoztak meg az együttműködés újraindítása és a kapcsolatban rejlő kiaknázatlan lehetőségek kihasználása céljából. A program támogatja a déli szomszédokra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási terv⁴ kölcsönösen elfogadott kiemelt kezdeményezéseinek mielőbbi, hatékony végrehajtását, ezzel megerősítve az EU Jordániával fennálló partnerségét és elősegítve a közös földközi-tengeri javak megóvását. Az új program lehetőséget kínál a zöld és digitális átállás stratégiai prioritásaival kapcsolatos új partnerségek létrehozására, ezzel hozzájárulva a fenntarthatósághoz, a jóléthez és a rezilienciához. Az erre irányuló erőfeszítéseiben az EU és Jordánia a közöttük fennálló partnerségre és Jordánia reformprogramjának végrehajtására épít. Az EU és Jordánia folytatja konstruktív együttműködését az Unió a Mediterrán Térségért társelnöksége keretében, hogy elősegítse az egész földközi-tengeri térségre kiterjedő, erős partnerség létrejöttét.

Az új program szerint az EU–Jordánia partnerség továbbra is közös értékeken és párbeszédre alapul, és közös társadalmi-gazdasági és politikai program, ezen belül reformok és azok végrehajtása mentén halad olyan területeken, mint a jó kormányzás, a jogállamiság, az emberi jogok, a társadalmi kohézió és a mindenkit megillető esélyegyenlőség, továbbá a megkülönböztetés tilalma, a környezet- és éghajlatvédelem, a makrogazdasági stabilitás és az üzleti környezet. Céljai közé tartozik a Covid19-világjárvány utáni környezetbarát, digitális, reziliens és igazságos helyreállítás a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrenddel, a Párizsi Megállapodással és az európai zöld megállapodással összhangban.

¹ EUCO 22/20, 2020. december 11.

² JOIN(2021) 2 final.

³ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7931-2021-INIT/hu/pdf>

⁴ SWD(2021) 23 final.

A hosszú távon fenntartható társadalmi-gazdasági helyreállításnak és a munkahelyteremtésnek a déli szomszédságban való előmozdítása kulcsfontosságú közös prioritás, amely egyben a földközi-tengeri térségre vonatkozó új program innovatív jellegű sarokkövét képezi. A közleményhez mellékelte, a déli szomszédokra vonatkozó gazdaságélénkítési és beruházási tervről szóló közös szolgálati munkadokumentum, amelyben Jordánia kiemelt helyen szerepel, az e partnerség tartalommal való megtöltésére és az EU Jordániával fennálló partnerségét megerősítő kiemelt projektek előtérbe helyezésére irányuló határozott erőfeszítést tükrözi. A földközi-tengeri térségre vonatkozó új program gazdaságélénkítési és beruházási tervében foglalt kiemelt kezdeményezések végrehajtása hozzájárul a partnerségi prioritások megvalósításához, és a Jordániával folytatott uniós együttműködés fontos részét képezi.

Az Európai Unió a közös közleményt és a benne foglalt gazdaságélénkítési és beruházási tervet, valamint a tanácsi következtetéseket alapul véve arra is törekszik majd, hogy tagállamaival együttműködésben támogassa a főbb közös érdekű területekre irányuló „Európa együtt” kezdeményezéseket, építve az „Európa együtt” megközelítés keretében a Covid19-válságra adott válasza, amely nemzetközileg és Jordániában egyaránt sikeresnek bizonyult.

A partnerségi prioritások „élő dokumentumnak” tekintendők, és kölcsönös kötelezettségvállalások teljesítését szolgálják.

A partnerséget és az együttműködés kiemelt területeit a Felek továbbra is fenntartják a következők révén: rendszeres magas szintű **politikai találkozók**; gazdasági, foglalkoztatási és szociális, kereskedelmi, igazságügyi, emberi jogi, demokratikus folyamatokkal kapcsolatos, valamint éghajlat- és környezetvédelmi **párbeszéd**; az EU–Jordánia **mobilitási** partnerség; az **EU–Jordánia tudományos és technológiai** megállapodás és egyéb meglévő együttműködési területek; a **biztonság** – többek között az erőszakos szélsőséges és a terrorizmus elleni küzdelem, valamint a kiberbiztonság – terén folytatott párbeszéd és együttműködés megerősítésére vonatkozó EU–Jordánia kötelezettségvállalás; valamint a Jordánia megsegítését célzó, folyamatban lévő **kétoldalú együttműködés**.

A partnerségi prioritások megerősítik az EU és Jordánia közötti kapcsolatokat, és kijelölik a kölcsönös szerepvállalás elmélyítéséhez rendelkezésre álló mozgásteret.

A jelenlegi helyzet különösen kedvező az EU és Jordánia közötti, **közös célkitűzéseken, értékeken és a közös kihívások leküzdéséhez fűződő érdekeken** alapuló partnerség megerősítése szempontjából.

A Covid19-világjárvány tovább növelte az egészségügyre, az oktatásra és a gazdasági ágazatokra nehezedő nyomást, és jelentős társadalmi-gazdasági kihívásokat tartogat. Az EU és Jordánia a helyreállítás után megerősödve kerül majd ki a válságból, többek között annak köszönhetően, hogy végrehajtják gazdaságuk zöld és digitális transzformációját, növelik a rezilienciájukat, valamint befogadó módon biztosítanak jólétet és tisztességes munkalehetőségeket a közösségeik számára. Az EU és partnerei fokozzák szerepvállalásukat a hátrányos megkülönböztetés minden formája – így a valláson vagy a meggyőződésen alapuló megkülönböztetés – elleni küzdelemben, és a Covid19-világjárványt követő inkluzív helyreállításra irányuló törekvés részeként minden szakpolitikai területen előmozdítják a nemek közötti egyenlőséget.

A szíriai válság 2011 óta súlyos következményekkel jár Jordániára, a régióra és az Európai Unióra nézve egyaránt. Az EU és Jordánia megerősítette, hogy közös célja és érdeke a szíriai békefolyamat előmozdítása, valamint Szíria stabilitásának és békéjének helyreállítása. Ezáltal végül lehetővé válhat a menekültek önkéntes, biztonságos és méltóságteljes hazatérése. Mindemellett fontos gondoskodni arról, hogy a szíriai menekültek azonos mértékű segítségnyújtásban részesüljenek, és továbbra is védelemhez, oktatáshoz, megélhetéshez és szolgáltatásokhoz jussanak Jordániában.

Az EU a nemzeti, a regionális és a nemzetközi szintér kulcsfontosságú szereplőjének tekinti Jordániát, és támogatja Jordánia szerepvállalását a multilaterális rendszerben. Az EU elismerését fejezi ki Jordániának azért a nagylelkű, folyamatos elkötelezettségéért, amelyet a biztonságos menedék reményében tömegesen az országba érkező menekültek – köztük szíriaiak, palesztinok, irakiak, libiaiak és jemeniek – befogadása és védelme, valamint oktatásuk, egészségügyi ellátásuk, megélhetésük és szociális védelmük biztosítása terén tanúsít. Az EU továbbra is segítséget nyújt Jordániának, hogy az ott védelemért folyamodó menekültek változatlanul támogatásban részesüljenek, valamint erősödjön az ország rezilienciája, többek között a Covid19-világjárvány hatásainak csökkentésében való folyamatos szerepvállalás révén. A Jordániának a menekültügyi válaszintézkedésekhez nyújtott uniós támogatás az eddigiekhez hasonlóan kiegészíti a kétoldalú támogatási programokat. Alapvető fontosságú a szegénység, a hátrányos megkülönböztetés és a nemek közötti egyenlőtlenségek elleni küzdelem, a megfelelő jövedelemtámogatás nyújtása, a szociális védelemhez való megkülönböztetésmentes hozzáférés a nemzeti keretek, például Jordánia nemzeti szociális védelmi stratégiája szerint, a fenntartható fejlődés és a növekedés előmozdítása, az emberi jogok védelme és a színvonalas szolgáltatásokhoz való méltányos hozzáférés biztosítása.

Ezenkívül Jordánia folyamatosan példaértékű erőfeszítéseket tesz és meghatározó, kiegyensúlyozott szerepet játszik a béke és biztonság előmozdításában a Közel-Keleten, különösen a közel-keleti békefolyamatban. Emellett rendkívül értékesnek bizonyult Jordánia közreműködése a szélsőséges és a terrorizmus megelőzésében és leküzdésében. Jordánia stabilizációban betöltött vezető szerepére további példa, hogy az EU-val együtt látja el az Unió a Mediterrán Térségért (a továbbiakban: UMT) társelnökségét, amelynek keretében szorgalmazza a térséget érintő különféle válságok politikai úton történő megoldását, a regionális integrációt és fejlesztést, valamint a fenntartható, környezetbarát, alacsony üvegházhatásúgáz-kibocsátással járó és erőforrás-hatékony gazdaságok kialakítását.

Jordánia és az EU továbbra is a migráció minden területén szerepet vállal átfogó, kölcsönösen előnyös és egyedi partnerségük révén és a mobilitási partnerségben, amely egységes keretet biztosít a migráció, a mobilitás és a biztonság terén végrehajtott intézkedésekhez, a határigazgatási kérdések megoldásához, az irreguláris migráció megelőzéséhez és a nemzetközi védelemhez⁵.

A partnerségi prioritások a közös érdekű területeken, köztük a reformok folyamatos végrehajtásának előmozdítására irányuló cél tekintetében közösen elért eredményeken is alapulnak, ezáltal hozzájárulnak Jordánia makrogazdasági stabilitásához a felülvizsgált IMF-program prioritásaival összhangban és a Covid19-világjárvány hatásainak figyelembevételével. Emellett a „Segítségnyújtás Szíriának és a térségnek” című 2016-os londoni konferenciára is építenek, csakúgy, mint a Jordánia és a konferencia házigazdái által tett kötelezettségvállalásokra, amelyek célja, hogy a folytatódó humanitárius segítségnyújtás és a befogadó közösségeknek biztosított megfelelő támogatás mellett megőrizték Jordánia fejlődés terén tett előrelépéseit. Az ezt követően a „Szíria és a térség jövőjének támogatása” témakörben tartott öt brüsszeli konferencia megújította és megerősítette a nemzetközi közösség politikai, humanitárius és pénzügyi kötelezettségvállalását a szíriai nép, a környező országok és a konfliktus által leginkább érintett közösségek támogatása iránt, és áttekintést nyújtott az ott tett kötelezettségvállalások és ígérek teljesítése terén a kormányok, a donor országok és az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) által elért haladásról. Tekintettel a szír menekültek és a kiszolgáltatott befogadó közösségek változatlanul szélsőségesen kiszolgáltatott és a Covid19-világjárvány által tovább súlyosbított helyzetére az EU és Jordánia ismételten megerősíti elkötelezettségét a Jordániában tartózkodó összes menekült megsegítése és hatékony védelme iránt. Fontos tovább javítani a szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket, gondoskodni az emberi jogaik tiszteletben tartásáról, valamint folytatni az önálló képességük fejlesztésével kapcsolatos munkát és a Jordánia gazdasági fejlődéséhez való hozzájárulásuk lehetőségeinek megteremtését. A – többek között Szíriából érkező – menekültek támogatása

⁵ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10055-2014-REV-3/hu/pdf>

keretében az EU és Jordánia kiszolgáltatottságon alapuló megközelítést alkalmaz, kellő figyelmet fordítva a kiszolgáltatott befogadó közösségek helyzetére.

Az EU továbbra is elkötelezett a – többek között Jordániában tartózkodó – **palesztin menekültek** folyamatos megsegítése és védelme iránt. E tekintetben az EU és Jordánia kiemelte, hogy az *Egyesült Nemzetek Szervezetének* a közel-keleti palesztin menekülteket segélyező *hivatala* (a továbbiakban: UNRWA) a vonatkozó ENSZ-határozatokban rögzített ENSZ-megbízatása szerint nélkülözhetetlen szerepet tölt be a térség biztonsága és stabilitása szempontjából, továbbá elkötelezettségét fejezte ki az UNRWA politikai és pénzügyi támogatásának folytatása iránt. Elismerik, hogy az UNRWA változatlanul fontos szerepet tölt be, és vállalják, hogy támogatják a megbízatásának a működési területein történő teljesítésében, valamint az általa a nagyobb átláthatóság, az elszámoltathatóság és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás érdekében indított gazdálkodási és irányítási reformok végrehajtásában, a donorközösségben pedig szorgalmazzák a fenntarthatóbb és kiszámíthatóbb finanszírozást és a méltányos tehermegosztást.

PRIORITÁSOK

A partnerségi prioritások a közös érdekeket tükrözik, és azokra a területekre összpontosítanak, ahol az EU és Jordánia közötti együttműködés kölcsönös előnyökkel jár. Az EU és Jordánia a közös közleménnyel és tanácsi következtetésekkel összhangban elkötelezett aziránt, hogy fokozza az együttműködést különféle intézkedések tekintetében a következő főbb szakpolitikai területeken: a reziliencia erősítése és a világgazdaságban való összekapcsolódás/részvétel fokozása, a jólét megteremtése, valamint a zöld és digitális kettős átállás lehetőségeinek megragadása; humán fejlődés, jó kormányzás, jogállamiság és emberi jogok; béke és biztonság; migráció és mobilitás; éghajlat-politikai fellépés, energetika és környezetvédelem.

A fentiek alapján három prioritás határozható meg a 2021–2027 közötti időszakra:

Az EU és Jordánia törekszik a **regionális stabilitás és a biztonság – ezen belül a terrorizmus elleni küzdelem – terén folytatott együttműködés megerősítésére**. Az EU és Jordánia egymás stabil kül- és biztonságpolitikai partnerei. A stratégiai és operatív együttműködés változatlanul folytatódik kétoldalú formában, multilaterális fórumokon és regionális szinten is, többek között az UMT EU és Jordánia által ellátott társelnöksége keretében, kihasználva az EU és a déli szomszédság külügyminiszterei között javasolt éves találkozókat és az esetleges ágazati miniszteri találkozókat. Az EU és Jordánia kölcsönös érdeke a béke és a stabilitás előmozdítása regionális és világszinten egyaránt, többek között azáltal, hogy a nemzetközi jog és az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának vonatkozó határozatai szerint együttműködnek a közel-keleti békefolyamat keretében, támogatva a szíriai politikai átmenetet és békeépítést a 2254. sz. ENSZ BT-határozat

alapján. Az EU és Jordánia is arra törekszik, hogy a toleráns társadalom modelljévé váljon, ami ugyancsak indokolja a külpolitika terén folytatott együttműködés szorosabbra fűzését.

A partnerség a kormányzati prioritások, a vezetői indikatív fejlesztési program, a „Jordánia 2025 – Nemzeti jövőkép és stratégia”, valamint az ágazati politikák és stratégiák szerint a gazdasági helyreállítás és stabilitás, a környezetbarát, digitális, inkluzív és tudásalapú növekedés, a színvonalas oktatás és a fiatalokat kiemelten célzó, tisztességes munkahelyteremtés előmozdítására összpontosít. A támogatás célja Jordánia rezilienciájának fokozása, hogy az ország meg tudja birkózni a szíriai válság és a regionális instabilitás hatásaival, valamint a Covid19-világjárvány gazdasági és társadalmi következményeivel, miközben kihasználja a kínálkozó lehetőségeket, hogy a helyreállítás után megerősödve kerüljön ki a válságból.

Az EU és Jordánia fejleszti együttműködését az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás kezelése terén azzal, hogy közös erőfeszítéseket tesz a **zöld növekedés és a klímasemlegességre való energetikai áttérés** előmozdítása érdekében, igazodva Jordánia energiaágazati stratégiájához (2020–2030), összhangban Jordánia nemzetileg meghatározott hozzájárulásával és nemzeti alkalmazkodási tervével. A Jordánia és az EU közötti társulási megállapodás alapján létrehozott **szabadkereskedelmi térséggel** támogatott, erős, inkluzív, környezetbarát és összekapcsolt jordániai gazdaság, az egyszerűsített származási szabályrendszer, valamint (az üzleti környezet megreformálása nyomán kialakuló) kedvezőbb beruházási környezet és a vállalkozók – különösen a *kis- és középvállalkozások* (kkv-k) – finanszírozási eszközökhöz való hozzáférése többek között a közsféra és a magánszektor közötti párbeszéd előmozdítása és a magánszektorral való közvetlenebb együttműködés révén erőteljes ösztönzőként hat majd a **tisztességes munkahelyteremtésre**. Az innováció által vezérelt növekedés és a tudásmegosztás támogatása még nagyobb lendületet ad majd a gazdaság korszerűsítésének, ökológizálásának és diverzifikálásának. A fenntartható, intelligens és reziliens közlekedési összekapcsoltság (ideértve az EU–Jordánia légiközlekedési megállapodást is) és a 2015–2030 közötti időszakra vonatkozó, hosszú távú nemzeti közlekedési stratégia szintén hozzájárul a regionális és gazdasági integrációhoz.

Kiemelt figyelem irányul majd a **fiatalok és a nők foglalkoztathatóságának és gazdaságban való szerepvállalásának** növelésére. Szintén figyelmet kap a fenntartható gazdasági lehetőségek és a gazdasági esélyegyenlőség megteremtése többek között **színvonalas oktatás és szakképzés, valamint megfelelő közforgalmú személyszállítási szolgáltatások nyújtása** révén, továbbá a vállalkozói és innovációs kultúra, valamint a környezetbarát, körforgásos és digitális gazdaság kialakítása. Érdemes fontolóra venni kulturális – többek között a kulturális és kreatív ágazat fejlesztésére irányuló – kezdeményezések indítását, hiszen ezek jelentős mértékben hozzájárulnak a kultúrák közötti párbeszéd és a társadalmi-gazdasági fejlődés előmozdításához.

A társulási megállapodás maradéktalan érvényesítésével és a meglévő kereskedelmi és beruházási kapcsolatok megerősítésére irányuló közös munkával Jordánia **uniós piaci integrációja** is fokozható, és új kereskedelmi, beruházási és fejlesztési lehetőségek teremthetők. A kereskedelem-politika felülvizsgálatáról szóló közleménnyel⁶ összhangban az EU új **fenntartható beruházási kezdeményezésre** tesz majd javaslatot a déli szomszédságban és Afrikában lévő érdekelt felek számára.

A partnerség a Jordánia által **a jó kormányzás, a jogállamiság, a demokratikus reformok és az emberi jogok, köztük a szociális és munkavállalói jogok megerősítése** érdekében tett erőfeszítések és kötelezettségvállalás támogatására összpontosít. A nemzetközi, regionális és nemzeti jogszabályokban rögzített emberi jogok és alapvető szabadságok közös értékek. A demokratikus elvek és az emberi jogok tiszteletben tartása az EU és Jordánia kapcsolatának, valamint Jordánia fenntartható társadalmi-gazdasági fejlődésének és stabilitásának egyaránt meghatározó eleme.

A migráció és a mobilitás terén az Európai Bizottság migrációs és menekültügyi paktumról szóló közleményére⁷ és Jordánia jogszabályaira figyelemmel átfogó prioritást jelent a **mobilitási partnerség** különböző elemeinek hatékony végrehajtásával kapcsolatos haladás, amely annak biztosítását is elősegítené, hogy a személyek jogszerűen és könnyebben mozoghassanak Jordánia és az EU között, egyebek mellett az idegenforgalom fejlesztése, az oktatási csereprogramok lebonyolításának megkönnyítése és a külföldön élő jordániai közösségekkel való kapcsolattartás céljából. Az átfogó és fenntartható migrációs és menekültügyi megközelítés, ezen belül az EU és a tagállamok hatáskörével összhangban folytatott visszatérési együttműködés az EU és Jordánia számára kölcsönösen előnyösnek bizonyulhat.

⁶ COMM(2021) 66 final, 2021.2.18.

⁷ COMM(2020) 609 final, 2020.9.23.

1. A REGIONÁLIS STABILITÁS ÉS A BIZTONSÁG TERÉN FOLYTATOTT EGYÜTTMŰKÖDÉS MEGERŐSÍTÉSE, BELEÉRTVE A TERRORIZMUS ELLENI KÜZDELMET IS

Az EU elismeri a Jordánia által e téren tett valamennyi erőfeszítést. Az EU-nak és Jordániának szorosan együttműködve kell kezelnie a regionális instabilitást, beleértve a Dáís és más terrorista csoportok jelentette biztonsági fenyegetést. E tekintetben az EU elkötelezetten segíti Jordániát a stabilizálásra és külső határainak biztosítására tett erőfeszítéseiben. A 2015. évi 2254 sz. ENSZ BT-határozattal összhangban az EU és Jordánia is egyetért a szíriai válság tartós és fenntartható megoldásának szükségességével. Folytatni kell a szíriai helyzet rendezésével kapcsolatos munkát a megfelelő nemzetközi fórumokon, csakúgy, mint az EU és Jordánia közötti biztonsági/terrorizmusellenes ütemtervvel kapcsolatos együttműködést, kiemelt hangsúlyt fektetve a közös projektekre és az információmegosztásra.

Az EU-nak és Jordániának más konfliktusok, köztük a közel-keleti békefolyamat kapcsán is meg kell erősítenie **„hídépítő szerepét”**. Az EU elismeri, hogy Jordánia nélkülözhetetlen, konstruktív szerepet tölt be a térség stabilitásában, és ismételten kiemeli, hogy fontos a jeruzsálemi szent helyek történelmi status quójának megőrzése, többek között a Hásimita gondnokságra tekintettel. Az EU és Jordánia továbbra is szorosan együttműködik az izraeli–palesztin konfliktus kétállami megoldás, nemzetközileg elfogadott paraméterek és nemzetközi jog alapján történő, igazságos és átfogó rendezése érdekében. Az azonnali fellépést igénylő konfliktusokon túlmenően, az uniós polgári védelmi mechanizmus keretében erősítik az együttműködést és a rezilienciát a katasztrófakockázat-kezelés és a polgári védelem terén, fokozzák az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciával kapcsolatos munkát, és beruházásokat hajtanak végre a megelőző intézkedések terén.

Az EU és Jordánia egymás partnerei a vallások, illetve kultúrák közötti párbeszéd ösztönzésében és megerősítésében globális és regionális szinten egyaránt – ez utóbbi tekintetében Jordánia vezető szerepet tölt be. Az EU és Jordánia együttműködik a béke, a demokrácia és a fenntartható fejlődés szempontjából fontos közvetítő szerepet betöltő, valamint a pozitív párbeszéd és a befogadás eszközének tekinthető kulturális örökség védelme és megóvása terén, keresi ennek módozatait, és erre irányuló fellépésekre tesz majd javaslatot.

A természeti erőforrásokhoz, különösen a biztonságos ivóvízhez való hozzáférés szintén döntő jelentőségű a hosszú távú stabilitás szempontjából. Jordánia és az EU folytatja az együttműködést a vízkészlet-gazdálkodás hatékonyságának és fenntarthatóságának további növelése érdekében.

A terrorizmus, az erőszakos szélsőségesesség és a radikalizálódás megelőzését és az ellene folytatott küzdelmet változatlanul kiemelt napirendi pontként kell kezelni. E tekintetben, és a rendes politikai és tematikus párbeszédet kiegészítve, az EU és Jordánia fokozni fogja az e kihívásoknak a jogállamiság keretein belül, az emberi jogok és alapvető szabadságok maradéktalan tiszteletben tartásával történő kezelésével kapcsolatos együttműködést és információmegosztást. Az EU és Jordánia többek között kölcsönösen elfogadott oktatási programok keretében, valamint a jordániai civil társadalom széles körű bevonása révén együttműködik a radikalizálódás, a terrorizmus és az erőszakos szélsőségesesség kiváltó okainak felszámolásában, figyelembe véve a társadalmi kohéziót, a nők és a fiatalok, valamint az oktatás fontos szerepét.

Az EU és Jordánia emellett létrehozta Jordánia uniós **válságkezelési műveletekben** való közreműködésének keretét, amely újabb példája a biztonsági kérdésekben való szoros együttműködésnek, amelyre építeni lehet.

2. A FENNTARTHATÓ GAZDASÁGI STABILITÁS, A KÖRNYEZETBARÁT, DIGITÁLIS, INKLUZÍV ÉS TUDÁSALAPÚ NÖVEKEDÉS, A SZÍNVONALAS OKTATÁS ÉS A TISZTESSÉGES MUNKAHELYTEREMTÉS ELŐMOZDÍTÁSA

A szíriai válság és a menekültek ebből adódó tartós jelenléte erősen rányomta bélyegét Jordánia gazdasági helyzetére, szűkös természeti erőforrásaira és az alapszolgáltatások biztosítására, ezáltal súlyosbítva a már egyébként is nehéz gazdasági helyzetet. A Covid19-világjárvány jelentősen súlyosbította a társadalmi-gazdasági nehézségeket, kiszolgáltatottságot és egyenlőtlenséget. Ebből a megfontolásból a Felek továbbfejlesztik és folytatják **a gazdasági párbeszédet, a reformokat és a makrogazdasági ügyekben való együttműködést**, ezáltal előmozdítva a megalapozott makrogazdasági és strukturális szakpolitikák kialakítását, amelyek erősítik a fenntartható és inkluzív növekedési potenciált, fokozzák a jordániai gazdaság gazdasági sokkhatásokkal szembeni rezilienciáját, és javítják az államháztartás fenntarthatóságát, együttműködve a multilaterális és bilaterális donorokkal. Folytatni kell a makrogazdasági stabilitás megőrzését célzó intézkedéseket a Nemzetközi Valutaalap (IMF) felülvizsgált programja, a Jordánia által a 2019-es londoni konferencia után a nemzetközi közösség felé tett kötelezettségvállalások és Jordánia reformmátrixa keretében. Az EU az általa nyújtott együttműködési támogatás és jelentős makroszintű pénzügyi támogatás révén fenntartja ezeket az erőfeszítéseket.

A rendezett fiskális és költségvetési gazdálkodás mellett a **jordániai közszféra reformja** tekintetében is folytatódik az együttműködés, hogy javítsák az államháztartási gazdálkodást, és megerősítsék a közszféra átfogó hatékonyságát és szolgáltatásnyújtási kapacitását.

A Jordánia előtt álló főbb társadalmi-gazdasági kihívások közé tartozik – többek között az elhúzódó regionális válságok következtében – a munkavállalás terén tapasztalható egyenlőtlenség, a csekély gazdasági növekedés, a magas munkanélküliség és a növekvő adósság. Ezek a problémák tisztességes munkahelyteremtéssel, a vállalkozás és az innováció támogatásával (különösen a környezetbarát, digitális és szociális gazdaságban), készségfejlesztéssel és képesítések megszerzésével (a célirányos képzés, oktatás és kutatás megerősítése révén), valamint célzott és átfogó szociális védelmi rendszer kialakításával küzdhetők le. A partnerségi prioritások az alábbi szakpolitikai eszközök alkalmazásával igyekeznek kezelni ezt a kérdést: kereskedelem; vállalkozásfejlesztés; oktatás, képzés és egész életen át tartó tanulás; fokozott mobilitás. Mindezek az eszközök egyúttal az összes társadalmi réteg gazdasági önrendelkezésének és szerepvállalásának megerősítését is célozzák.

- a) A **fejlesztési célú kereskedelem** a partnerségi prioritások egyik kulcseleme. Az EU-ba irányuló kivitel egyszerűsített származási szabályrendszernek és az azt kísérő intézkedéseknek köszönhető bővülésével összefüggő munkahelyteremtés előnyös lesz Jordánia számára. Az EU és Jordánia közösen meghatározza a kétoldalú kereskedelmi és beruházási kapcsolatok korszerűsítésének előmozdítására alkalmas megközelítéseket. Ezenkívül az EU és Jordánia a kétoldalú és gazdasági kapcsolatai erősítése érdekében a kkv-k, a fejlesztés, a technológia és a know-how terén is együttműködést folytat.
- b) Az EU és Jordánia ezzel egyidejűleg a jogharmonizáció ösztönzése érdekében folytatja a **párbeszédet** például az állat- és növényegészségügyi intézkedések, a kereskedelem technikai akadályai és a szolgáltatások területén, hogy megkönnyítse a kereskedelmet, és növelje Jordánia vonzerejét a beruházás szempontjából. Ezenkívül a fogyasztók egészségének és biztonságának fokozott védelme érdekében az EU Jordániával együttműködve támogatja majd hatékony termékbiztonsági keretek kialakítását a nemzetközi normákkal összhangban, elkerülve a nem tarifális akadályokat.
- c) Az EU és Jordánia rangsorolja és megsokszorozza erőfeszítéseit az alábbiak érdekében: **az üzleti környezet fejlesztése** és beruházások bevonása, különös tekintettel az alacsony kibocsátású, reziliens és körforgásos gazdaságra való áttérést támogató beruházásokra; **a magánszektor termelékenységének és versenyképességének támogatása**, valamint a vállalkozás ösztönzése (többek között jogi, szabályozási és közigazgatási reform, ezen belül a versenypolitika és támogatás-ellenőrzési szabályok, a vállalkozásoknak történő hitelezés, valamint a digitális transzformáció és a zöld átállás lehető legnagyobb mértékű kiaknázása révén); a jordániai munkaerőpiacon felmerülő, valamint a környezetbarát, digitális és szociális gazdaság kialakításával összefüggő szükségleteknek **megfelelő tudás- és készségbázis megteremtése**. A fentiekben leírtak szerint új **fenntartható beruházási kezdeményezéssel** elősegíthető ezeknek a célkitűzéseknek az elérése. Az EU és Jordánia emellett annak érdekében is együttműködik, hogy megerősítse a tudásalapú ágazatokat, ami a tisztességes munkahelyteremtés szempontjából nagy jelentőséggel bír különösen a fiatalok és a nők körében, továbbá támogassa és helyzetbe hozza a vállalkozásokat, kiváltképpen a Covid19-világjárvány által leginkább érintett gazdasági ágazatokban.

- d) Az **oktatás** szintén hatékony eszköze a társadalmi és gazdasági fejlődés előmozdításának. Jordánia számára meghatározó lesz, hogy az EU-val együttműködve megvalósítsa ezt a prioritást a Jordániában élők érdekében, valamint a Covid19-világjárvánnyal és a tanulási hiányosságok áthidalásával összefüggő kihívások leküzdéséhez. Az EU és Jordánia az együttműködés vezérelvének tekinti **a biztonságos és színvonalas közoktatáshoz való hozzáférést minden gyermek, az ifjúság és a fiatal felnőttek számára valamennyi szinten**, így biztosítva, hogy mindenkinek lehetősége legyen tanulni, építeni saját jövőjét, és hozzájárulni a gazdasági növekedéshez és az ország fejlődéséhez. A munkaerőpiaci kereslethez igazodó szakképzés és oktatás kiemelt figyelmet érdemel, ahogy a felsőoktatás és az egész életen át tartó tanulás is.

Az EU és Jordánia emellett a **tudomány, a technológia és az innovációs stratégia** terén is együttműködést folytat kétoldalúan és az Unió a Mediterrán Térségért keretében, többek között az éghajlatváltozásra, az egészségügyre, a megújuló energiaforrásokra és egyéb közös prioritásokra vonatkozó ütemtervek végrehajtásával.

Az EU és Jordánia támogatja az innovatív kutatást és a tudásalapú megoldásokat, és folytatja az együttműködést **Jordánia energiaágazati stratégiájához (2020–2030) igazodva a megújuló energia, az energiahatékonyság, továbbá a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás, ezen belül a fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok, valamint a fenntartható víz- és hulladékgazdálkodás, többek között a biztonságos ivóvíz tekintetében.**

Együttműködésük igazodik majd a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrendhez és a Párizsi Megállapodáshoz, többek között az európai zöld megállapodással összefüggésben is, az éghajlatsemleges, reziliens és körforgásos gazdaságra való áttérés előmozdítására irányuló fellépés erősítése révén. A kutatás és innováció terén is folytatódik az együttműködés a Horizont Európa program, a földközi-tengeri térségben folytatott kutatási és innovációs partnerség (PRIMA) és az UMT regionális kutatási és innovációs platformja keretében.

Az EU és Jordánia fórumot hoz létre a **jövőbeli beruházási projektek** meghatározására és előkészítésére Jordánia nemzeti prioritásaival összhangban, együttműködve a bilaterális és multilaterális donorokkal. Az EU többek között arra törekszik, hogy más donorokkal együttműködve támogassa Jordániát az Akaba–Ammán vízsótalanítási és -szállítási projekt kivitelezésére irányuló tervei végrehajtásában. Ez a nemzetstratégiai projekt az ország nélkülözhetetlen vízkészleteiben mutatkozó hiány enyhítésére irányul.

Az EU és Jordánia együttműködik majd **az energetikai, a vízügyi, az élelmiszerügyi, az egészségügyi és az éghajlatváltozási prioritások közötti összhang** biztosításában, a megvalósításuk előmozdításában, valamint a részvételi folyamatok regionális és nemzeti szintű kialakításában.

3. A JÓ KORMÁNYZÁSNAK, A JOGÁLLAMISÁGNAK, A DEMOKRATIKUS REFORMOKNAK ÉS AZ EMBERI JOGOK TISZTELETBEN TARTÁSÁNAK ERŐSÍTÉSE

Tekintettel arra, hogy Jordánia határozottan elkötelezett a politikai rendszer korszerűsítésével foglalkozó királyi bizottság által gondozott reformfolyamat folytatása iránt, az EU és Jordánia változatlanul együttműködik a jordániai demokratikus és igazságszolgáltatási rendszernek, a jogállamiságnak, a nemek közötti egyenlőségnek, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmének megerősítése céljából. Az EU és Jordánia támogatni fogja a hátrányos megkülönböztetés minden formájának leküzdésére irányuló intézkedéseket és a hatékonyan működő, kiépült civil társadalom valamennyi aspektusát, egyebek mellett az élénk civil társadalmi élet kialakulását ösztönző, jogilag szabályozott munkakörnyezet és működési tér létrehozásával.

Az együttműködés középpontjában az átfogó és inkluzív reformok végrehajtása, az igazságszolgáltatás eredményességének, hatékonyságának és függetlenségének további erősítése, valamint a mindenkit egyenlően megillető, igazságszolgáltatáshoz való jog áll, a nemzetközileg elfogadott normákkal összhangban. A vonatkozó nemzetközi egyezményekhez való csatlakozás és azok végrehajtása, valamint a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködésről szóló nemzetközi megállapodás létrejöttéért végzett munka révén kiterjed majd a polgári és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködésre is. Az együttműködés emellett a választási eljárásra (beleértve az uniós választási megfigyelő missziók ajánlásai nyomán hozott intézkedéseket), a nemek közötti egyenlőség, ezen belül a nemi alapú erőszak elleni küzdelem, továbbá a nők és a fiatalok érdemi politikai részvételének támogatására, valamint a nők politikai és közéleti szerepvállalásának előmozdítására összpontosít. A gazdasági, szociális és kulturális jogok, az állampolgári ismeretek oktatása, a politikai pártrendszernek, valamint a parlament felügyeleti és jogalkotói szerepének megerősítése, a helyi és az országos politika közötti kapcsolatok, az érdemi szociális párbeszéd, a decentralizációs folyamat, a tömegtájékoztatás sokszínűsége és függetlensége, az átláthatóság, ezen belül a pénzügyi átláthatóság, továbbá az elszámoltathatóság, valamint a korrupció elleni küzdelem szintén az EU és Jordánia közötti együttműködés részét fogja képezni.

Az EU és Jordánia a továbbiakban is rendszeres **párbeszédet folytat a demokrácia és a jó kormányzás, az igazságszolgáltatás, a jogállamiság és az emberi jogok helyzetéről**. A párbeszéd Jordánia nemzetközi, regionális és nemzeti eredményeire és kötelezettségvállalásaira fog épülni. A Felek közös megegyezéssel a civil társadalmat is felkérhetik a párbeszédben való részvételre.

Kimondottan az **emberi jogokat** illetően rendszeres párbeszéd zajlik majd többek között a következő kérdésekről: a véleménynyilvánítás minden formájának szabadsága; az egyesülés szabadsága a civil társadalom és a szociális partnerek, például a szakszervezetek és a kereskedelmi kamarák számára, többek között a munkakörnyezet tekintetében; a nők jogai és a nők politikai, gazdasági és közéleti szerepvállalásának ösztönzése, valamint a gyermekek jogai. Az elszámoltatható, átlátható, hatékony és inkluzív közigazgatás elengedhetetlen e célkitűzések megvalósításához, valamint a jordániai demokrácia és jó kormányzás, illetve a csalás és a korrupció elleni küzdelem további előmozdításához és megerősítéséhez, egyebek mellett az Európai Csalás Elleni Hivatallal és az Európai Ügyészséggel folytatott hatékony és eredményes együttműködés révén.

A párbeszéd keretében megfelelő módon figyelembe fogják venni Jordánia multilaterális szintű, meglévő kötelezettségvállalásait. A párbeszéd emellett a gazdasági, szociális és kulturális jogokra – például az oktatáshoz és a munkavállaláshoz való jogra – is kiterjed. A párbeszéd keretében kiemelt figyelmet fordítanak majd a partnerségi prioritásokban meghatározott területekre.

A személyes adatok magas szintű védelmének biztosítása érdekében az EU továbbra is közreműködik az uniós és nemzetközi adatvédelmi normák további átültetésének előmozdításában. Jordániának újabb gyakorlati intézkedésekkel kell gondoskodnia a magánélet és a személyes adatok védelméhez való jog tiszteletben tartásáról a közsférában és a magánszektorban egyaránt, a bűnüldözés és a büntető igazságszolgáltatás terén is.

VÁLASZ A SZÍRIAI VÁLSÁGRA

A 2015. évi 2254 sz. ENSZ BT-határozattal összhangban az EU és Jordánia továbbra is együttműködik, hogy tartós és fenntartható megoldást találjon a szíriai válságra, mivel ezáltal lehetővé válhat a menekültek önkéntes, biztonságos és méltóságteljes hazatérése. Változatlanul törekednek arra, hogy a menekültek és a kiszolgáltatott befogadó közösségek védelemhez, megélhetéshez és szolgáltatásokhoz juthassanak, ennek érdekében az alábbi intézkedéseket hozzák:

- továbbra is megkönnyítik a közigazgatási jogállás megszerzését a menekültek számára, és gondoskodnak a hatékony védelemről, az alapszolgáltatásokhoz való hozzájárásról, valamint az alapvető emberi és törvényes jogok tiszteletben tartásáról,

- fokozzák az alapvető szolgáltatások, köztük a szociális ellátás, a szennyvízszolgáltatások, az egészségügyi ellátás, ezen belül a mentálhigiénés és pszichoszociális támogatás, továbbá az iskolarendszerű és iskolarendszeren kívüli oktatás hozzáférhetőségét és színvonalát,
- javítják a megélhetést és az önellátó képességet azzal, hogy lehetőségeket teremtenek a Jordánia gazdasági fejlődéséhez való hozzájárulásra, egyebek mellett a következő módon: az üzleti környezet fejlesztése és a munkaerőpiaci feltételek javítása; a készségek és a piaci szükségletek összehangolását célzó szakpolitikák támogatása; az oktatásba való bejutás megkönnyítése; a munkalehetőségek hozzáférhetőségének javítása és bővítése, többek között az otthoni vállalkozási és munkavállalási engedélyek támogatása révén; valamint a fiatalok és a nők gazdasági szerepvállalásának és részvételének megerősítése,
- egyebek mellett a Jordániára vonatkozó származási szabályrendszer eredményes végrehajtása révén fellendítik az uniós piacra irányuló kivitelt, hogy élénkítsék a jordániai polgárok és a szíriai menekültek számára egyaránt előnyös beruházásokat és munkahelyteremtést.

A PÁRBESZÉD ÉS A KÖLCSONÖS EGYÜTTMŰKÖDÉS MECHANIZMUSAI

Az EU és Jordánia közötti kapcsolat általános keretét a 2002-től hatályos társulási megállapodás, illetve a 2010-ben elért kiemelt státusz adja. **A társulási megállapodás végrehajtásának észszerősítése** sikeresen megvalósult az albizottságok partnerségi prioritásokhoz igazodó tematikus párbeszédék szerinti átszervezése és a politikai párbeszédék kiegészítése révén.

A földközi-tengeri térségre vonatkozó programmal és a tanácsi következtetésekkel összefüggésben az EU és Jordánia 2024-ben félidős felülvizsgálatot tervez végezni, hogy értékeljék az általuk elfogadandó partnerségi prioritások hatását, és szükség esetén kiigazítsák őket.

Emellett **a szíriai menekültügyi válságra válaszul nyújtott uniós támogatás** teljesítésének előmozdítása érdekében az e prioritások alapján tett kölcsönös kötelezettségvállalásokat is rendszeresen felül kell vizsgálni az EU és Jordánia közötti kétoldalú együttműködés, valamint más releváns párbeszédék és találkozók keretében, továbbá a brüsszeli konferenciák folyamányaként.

A fokozott európai szomszédságpolitikai felelősségvállalás elvének megfelelően az EU a tagállamokkal szorosan együttműködve koordinációs mechanizmusokban vesz részt központi és helyi szinten Jordánia kormányával, valamint más partnerekkel, köztük a civil társadalommal és a magánszektor szereplőivel.

A partnerségi prioritásokban felvázolt törekvéseknek megfelelően az EU elkötelezett amellett, hogy továbbra is pénzügyi támogatást nyújtson, és a nemzetközi közösségen belül együttműködést folytasson Jordánia megsegítésére, Jordánia pedig vállalja, hogy folytatja reformprogramja végrehajtását, amelynek döntő jelentősége lesz a partnerség közös sikerében.